

Budapest, 1902. június 22. – Budapest 1986. április 2.

Budapesti kispolgári családban született. 1917-től nővérével együtt dolgozni kényszerült, megkezdett gimnáziumi tanulmányait csak magánúton folytathatta. A tizenöt éves diáklány rendszeresen eljárt a Galilei Kör előadásaira, a szociáldemokraták munkásgyűléseire. 1919-ben a KIMSZ tagja, a KMP-be is belépett. 1920-ban érettségizett, a budapesti egyetemre politikai szerepvállalása miatt nem vették fel. Bécsbe emigrált, ahol az emigrációs szervezkedés mellett az egyetemre is beiratkozott. 1920–1921-ben a bécsi tudományegyetem bölcsészettudományi karán történelmet tanult, hamarosan Budapestre küldték illegális pártmunkára. A bécsi kommunista emigráció által hazaküldött fiatalok néhány hónapi illegális munka után lebuktak. A fiatal diáklányt a statáriális bíróság tizenöt évi fegyházra ítélte. A Szovjetunió által kezdeményezett fogolycsere révén szabadult ki a börtönből. Tanulmányait Moszkvában, a Nyugati Népek Egyetemén folytatta (1922–1923). Öt évvel később aspirantúrát kezdett (1928–1931). A vizsgák után tudományos kutatóként helyezkedett el, 1930-tól főiskolákon tanított, munkásmozgalmi témákból jelentetett meg kisebb-nagyobb írásokat. 1937 végétől 1941-ig a Moszkvai Állami Egyetem docense volt. 1940-ben kandidátusi fokozatot szerzett. A háború évei alatt magyar hadifoglyokat tanított a krasznogorszki antifasiszta iskolában, melynek 1943–1944-ben vezetője lett.

Az első, huszonöt éves emigrációja 1945 januárjában ért véget. Hazaérkezése után azonnal magas párt- és állami tisztségeket kapott, fontos szerepet játszott a kommunista pártoktatás és propaganda megszervezésében. Emellett tudományos tevékenységet is folytatott.

Pécs város küldötteként, 1944. december 17-től lett az Ideiglenes Nemzetgyűlés tagja, a z 1945. november 4-i és az 1947. augusztus 31-i választásokon az MKP országos listájáról szerzett mandátumot. Az MKP Központi Vezetőségének 1946. október 1. és–1948. június 15. között póttagja, a pártegyesülés után 1956. október 28-ig rendes tag volt. 1946 és 1949 között a debreceni, majd a budapesti központi pártiskola tanára és helyettes vezetője. 1949-től a központi pártiskola vezetője. Először 1948-ban kapott egyetemi katedrát a Magyar Közgazdaságtudományi Egyetemen. 1950-től az ELTE BTK új- és legújabb kori magyar történeti tanszékének lett a professzora. Akadémiai levelező taggá 1949-ben, rendes taggá egy év múlva választották. Egy évtizedre megbízták a Magyar Történelmi Társulat elnöki tisztével (1949–1958). Az 1950–1956 közötti években az országos békemozgalom tanácsának elnöke és a kelet-európai békeszervezet, a Békevilágtanács tagja.

Az új szakasz politikája, Nagy Imre kormányalakítása sem okozott törést pályájában. A

mindenható tervhivatali vezető férjével együtt politikai irányt váltottak, látszólag felzárkóztak Nagy Imréhez. Sok tisztsége mellé még újabbakat is szerzett, Erdey-Grúz Tibor minisztersége alatt az oktatási tárca első számú miniszterhelyettese lett (1953–1954). Útja a minisztériumból a pártközpontba vezetett, 1954. december és 1956. október között az MDP tudományos és kulturális osztályának vezetését bízták rá. Nagy Imre bukása után újra a Rákosi-féle vezetést támogatta. 1956. november 2-án a nemzetőrség egy razziázó csoportja letartóztatta a házaspárt. Életüket Kopácsi Sándor rendőrfőkapitány mentette meg, hogy mint szovjet–magyar kettős állampolgárokat átadta őket a budapesti szovjet nagykövetség munkatársainak. A Kádár-féle ellenkormány megalakulása után mindkettőjüket Szolnokra rendelték. A Tisza parti városban mint az új hatalmi központ tájékoztatási csoportjának vezetői november 6-tól megkezdték a rádióadások és a Szabad Nép szerkesztését, de lapjukat a Kádár–Münnich-vezetéstől elkülönülten és annak akarata ellenére szerkesztették. 1956. november 10. után kiderült, hogy az új vezetés sem tart igényt szolgálataikra. A bukott rákosista vezetők abba a körébe sorolták őket, akik a Kádár-rendszerben semmiféle országos vezető szerepet nem játszhattak. 1956. november 15-én ismét moszkvai emigrációba kellett menniük. Az 1957. május 9-én összeülő parlament huszonnyolc képviselőt, köztük Andics Erzsébetet is megfosztotta mandátumától. 1958 májusában a második vonalhoz tartozó pártvezetők csoportjával térhetett haza a házaspár. Szovjet tudományos akadémiai intézetekben kutatással töltötték az időt. 1957 márciusában felvételt nyertek az MSZMP tagjai sorába. Élete harmadik szakaszában az egyetemi oktatáson kívül történetírással foglalkozott. 1958-tól két évig a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének kutatójaként dolgozott, majd egyetemi katedráját is visszakapta, 1960 szeptemberétől ismét az ELTE újkori magyar történeti tanszékét vezette, egészen 1974-ig. Visszatérhetett az akadémiai közéletbe is.